provincie ZUID HOLLAND

Gedeputeerde Staten

Afdeling Bestuur
Bureau Bestuurlijke Zaken en Toezicht

Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2021-783987726
DOS-2021-0000943
Uw kenmerk

Bijlagen:

Gemeenteraad van Zwijndrecht
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 15
3330 AA ZWIJNDRECHT

Onderwerp
Tussenbericht Financieel toezicht 2021

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig toesturen van uw jaarrekening 2020 en voor uw kadernota 2022. Financieel toezicht is gericht op het voorkomen dat een gemeente in een financieel uitzichtloze situatie komt die zij zelf niet kan oplossen. Met het oog hierop beoordelen wij vóór aanvang van het begrotingsjaar of voor uw gemeente repressief of preventief begrotingstoezicht geldt (zie artikel 203 van de Gemeentewet). Met onze beoordeling van uw jaarrekening en (optioneel) kadernota/perspectiefnota willen wij u aanbevelingen geven voor het opstellen van een begroting 2022 die voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Aanbod

Hebt u vragen over de inhoud van deze brief, of andere vragen over de financiële positie van uw gemeente, aarzel dan niet om via uw griffier contact met ons op te nemen. Wij zijn graag bereid uw vragen schriftelijk te beantwoorden of een mondelinge toelichting aan u als raad te geven.

Toelichting op financieel toezicht

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Uitgangspunt daarbij is dat de aandacht vooral uitgaat naar gemeenten met een zwakkere financiële positie of waarvan wij de kans hoog inschatten dat de financiële positie onder druk komt te staan. Dit doen wij tijdens onze beoordeling van de begroting. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente een risicokleur toegekend waarbij groen staat voor weinig risico en geel respectievelijk oranje voor meer risico. De risicokleur van iedere gemeente nemen wij ieder jaar op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website[1].

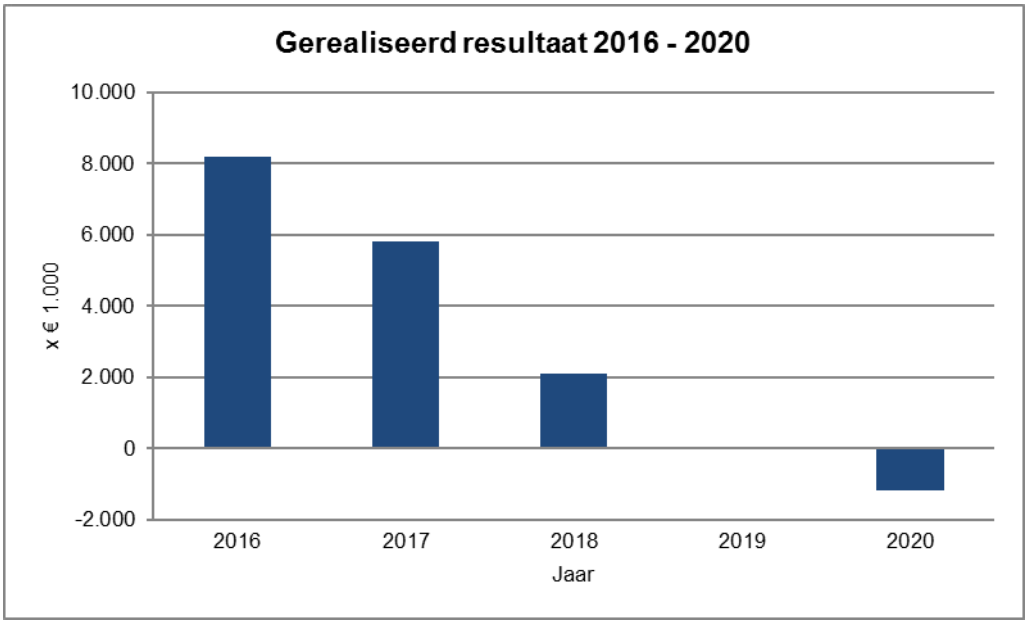
Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65 stoppen dichtbij het provinciehuis. Vanaf station Den Haag CS is het tien minuten lopen. De parkeerruimte voor auto's is beperkt.

[1] https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/

Jaarrekening 2020

De jaarrekening sluit met een negatief resultaat van € 1,2 miljoen. Hieronder hebben wij de resultaten vanaf de jaarrekening 2016 in een diagram opgenomen.

Verder hebben wij onderzocht in hoeverre er in uw jaarrekeningresultaat sprake is van structurele effecten die van invloed kunnen zijn op uw begroting en meerjarenraming. Hierbij hebben wij onder andere het overzicht van incidentele baten en lasten betrokken. Naar ons oordeel is er sprake van een structureel niet sluitende jaarrekening. De oplopende lasten in het sociaal domein zijn hier de voornaamste oorzaak van. In 2020 heeft u een herstelplan vastgesteld met daarin maatregelen om het structureel evenwicht in uw begroting vanaf 2021 te herstellen. Wij hebben er daarom vertrouwen in dat uw jaarrekening 2021 met een positief structureel resultaat zal sluiten.

Wij gaan ervan uit dat structurele financiële effecten van de jaarrekening 2020 worden verwerkt in de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025.

Overzicht incidentele baten en lasten

Voor u als gemeenteraad is het structurele resultaat van belang om inzicht te krijgen in de mate waarin u uw structurele lasten ook structureel kunt dekken. Op uw overzicht van incidentele baten en lasten heeft u de inkomsten uit precario opgenomen. Ondanks dat deze inkomsten vanaf 2022 komen te vervallen, blijft het een naar aard structurele post. Tevens heeft u voor het wegvallen van deze inkomsten al structurele maatregelen genomen. Daarom zijn wij van mening dat door het aanmerken van deze inkomsten als incidenteel, uw structureel resultaat een te nadelig beeld schetst. Wij verzoeken u om hier bij het opstellen van uw begroting 2022 rekening mee te houden. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de door de commissie BBV in 2018 opgestelde “notitie structurele en incidentele baten en lasten”, ons Gemeenschappelijk Toezichtkader (GTK) 2020 en de Themacirculaire *“Financiële begroting en paragrafen: Een verzameling goede voorbeelden”.*

Indien gewenst denken wij ambtelijk graag mee over de inrichting van het overzicht van incidentele baten en lasten.

Aandachtspunten voor de begroting 2022

Gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid & Jeugd zhz
Zoals wij in onze brief (met kenmerk PZH-2021-782050102) aan de GR DG&J hebben geschreven zijn er momenteel veel ontwikkelingen zowel binnen als buiten de GR gaande die van invloed zijn op de begroting van de GR en daarmee de bijdrage die aan u als deelnemer wordt gevraagd. Wij hebben u een afschrift van deze brief gestuurd en zullen hieronder slechts kort benoemen welke punten voor u relevant zijn om te betrekken bij het opstellen van uw begroting 2022.

1) Begrotingswijziging Stichting Jeugdteams: vanaf 2022 wordt u verantwoordelijk voor Stichting jeugdteams waardoor deze lasten uit de begroting van de GR worden gehaald en in uw begroting opgenomen moeten gaan worden. Wij gaan ervan uit dat u in afstemming met de GR een realistische raming opneemt voor deze lasten. Wanneer u een lager lastenniveau dan de oorspronkelijke raming van de GR opneemt, verwachten wij dat u dit toelicht en onderbouwt. Bij de beoordeling van uw begroting 2022 zullen we dit betrekken bij ons oordeel.
2) Stichting jeugdteams: met de verschuiving van stichting jeugdteams van de GR naar de gemeente bent u verantwoordelijk voor de kostenreductie hierin die eerder bij de GR lag. Wij gaan ervan uit dat u de voortgang van de door de GR opgestelde maatregelen nauwlettend in de gaten houdt en tijdig bijstuurt wanneer u ziet dat deze niet het gewenste effect hebben.
3) Lastenniveau SOJ 2022-2025: de 1e Burap 2021 van de SOJ laat een lastenstijging voor 2021 zien van € 13,2 miljoen doordat de maatregelen nog niet het gewenste effect lijken te hebben dan wel dat het effect wordt ingehaald door de kostenstijging. Door middel van de bijbehorende raadsinformatiebrief bent u hierover en over de meerjarige doorwerking hiervan geïnformeerd. Wij vragen u om bij het opstellen van uw begroting 2022 aandacht te hebben voor deze inzichten en tijdig te anticiperen op de verwachte kostenstijging.

Herijking van het gemeentefonds
Op 2 februari 2021 is het voorstel voor de nieuwe integrale verdeling van het gemeentefonds openbaar gemaakt. De fondsbeheerders hebben dit voorstel ter advisering voorgelegd aan de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). Na kritische vragen over de uitlegbaarheid van de uitkomsten is het verdeelvoorstel nogmaals door de fondsbeheerders tegen het licht gehouden. In juli zijn de uitkomsten hiervan ontvangen. De ROB verwacht in september advies uit te brengen. Na ontvangst van het advies van de ROB start de consultatie van gemeenten.
De besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling wordt overgelaten aan het volgende kabinet en daardoor is de voorgestelde invoeringsdatum verschoven naar 1 januari 2023. Het geldende kader is dat in de begroting 2022 wel vooruitgelopen kan worden op eventuele nadelen (voorzichtigheidsprincipe) maar niet op eventuele voordelen.

Extra middelen jeugdzorg
De afgelopen maanden is er veel gebeurd rondom de discussie over voldoende compensatie voor de jeugdzorg. Zo heeft het kabinet besloten om, op basis van de uitspraak van de arbitragecommissie, € 1,3 miljard extra beschikbaar te stellen voor 2022. Dit bedrag komt bovenop de eerder toegezegde € 300 miljoen voor 2022. Gemeenten mogen het totaalbedrag van € 1,6 miljard als structurele baat opnemen in de jaarschijf 2022 van de begroting. In de septembercirculaire zal het bedrag voor uw gemeente zijn opgenomen.

Over de hoogte van de bedragen vanaf 2023 moet nog besloten worden door het nieuwe kabinet. Op 2 juni 2021 zijn er afspraken gemaakt tussen Rijk en VNG over een Hervormingsagenda voor het jeugdhulpstelsel. Tussen het Rijk, IPO en de VNG is afgesproken dat gemeenten, vooruitlopend op de definitieve besluitvorming door het nieuwe kabinet, in hun meerjarenraming 2023-2025 een stelpost mogen opnemen met maximaal 75% van de bedragen uit de Hervormingsagenda. Deze stelpost geeft geen budgettaire garantie, maar geeft wel ruimte om de geraamde structurele lasten Jeugdzorg voorlopig te dekken.

Daarnaast stelde het kabinet eerder al eenmalig € 613 miljoen extra beschikbaar voor het jaar 2021 vanwege acute problemen in de jeugdzorg. Dit is een incidentele baat en kan niet zoals de bedragen uit de Hervormingsagenda worden doorgetrokken in de meerjarenraming. Dit betekent dat gemeenten de extra € 613 miljoen als incidentele baat moeten verwerken in de jaarrekening 2021.

Tot slot hebben gemeenten zich aan de nog op te stellen Hervormingsagenda gecommitteerd, deze wordt 1 januari 2022 verwacht. Daarmee blijft de noodzaak om maatregelen te nemen die het jeugdhulpstelsel financieel houdbaar maken onverminderd hoog. Zo moet er in 2022 al de eerste bezuiniging van € 214 miljoen worden gerealiseerd.

Kadernota 2022
In uw kadernota 2022 presenteert u positieve begrotingssaldi in de jaren 2022 en 2025. Deze saldi komen mede tot stand doordat u rekening heeft gehouden met de extra middelen jeugd en positieve effecten uit de septembercirculaire. Na het verschijnen van uw kadernota 2022 is echter een geactualiseerd herverdeelvoorstel gemeentefonds verschenen waarin u fors nadeel heeft en verwacht de serviceorganisatie jeugd (SOJ) op basis van haar 1e Burap 2021 een forse lastenstijging die meerjarig doorwerkt. Wij vragen u daarom om bij het opstellen van de begroting 2022 behoedzaam met de positieve saldi in uw kadernota 2022 om te gaan en tijdig te anticiperen op eventuele nadelige effecten.

Tot slot
Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting 2021, vindt u op http://staatvan.zuid-holland.nl/, onder het kopje *Bestuur en Middelen, Financieel Toezicht.*

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. Marije L.E.F. Hoogendoorn-Bruins Slot
Hoofd Bureau Bestuurlijke Zaken en Toezicht
Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:
- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zwijndrecht